

Bruxelles, 3 octombrie 2022
(OR. en)

12934/22

LIMITE

JAI 1252
COPEN 337
FREMP 192
JUSTCIV 119

NOTĂ

Sursă:	Președinția
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Formarea judiciară și impactul acesteia asupra accesului la justiție în contextul statului de drept

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor nota sus-menționată, din partea președinției.

Dezbatere privind statul de drept**Formarea judiciară și impactul acesteia asupra accesului la justiție și asupra statului de drept**

O formare de înaltă calitate care acoperă mai multe domenii, cum ar fi dreptul în sine (național, al UE și internațional), standardele statului de drept european, cunoștințele fără caracter juridic, instrumentele digitale utilizate de sistemul judiciar, „meseria de judecător” și competențele de management, are o contribuție importantă la calitatea hotărârilor judecătorești și a serviciului de justiție oferit cetățenilor¹.

Astfel, formarea judiciară specializată este esențială, mai ales pentru ca instanțele să devină mai accesibile pentru persoanele cu nevoi speciale, pentru a asigura proceduri adaptate copiilor, pentru a oferi sprijin adecvat victimelor infracțiunilor și altor grupuri vulnerabile și pentru a permite un schimb mai bun de informații între instanțe, precum și cu mass-media și cu publicul.

La fel de important, judecătorii care au beneficiat de o formare de calitate joacă un rol important în asigurarea statului de drept și a unei protecții judiciare efective. Formarea lor continuă sprijină eforturile de îmbunătățire a independenței, a calității și a eficienței sistemelor naționale de justiție.

¹ Figurile 39 și 32 din Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană pentru anul 2022 (9304/22 + ADD 1) și figura 35 din Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană pentru anul 2021 (10934/21).

Importanța formării judiciare în contextul caracteristicilor fundamentale ale sistemelor de justiție este recunoscută atât la nivel național, cât și la nivel european. Statele membre oferă formare judiciară specializată pentru membrii sistemelor lor judiciare respective, prin intermediul ministerelor competente, al unor organisme autonome sau al instituțiilor universitare din domeniu. Formarea inițială este un pas important pentru a deveni un profesionist independent și imparțial; formarea joacă un rol vital în selectarea și în cariera judecătorilor, contribuind la protejarea statului de drept.

La nivelul UE, Comisia Europeană oferă, începând din 2011, un cadru strategic general pentru formarea judiciară axat pe dreptul UE, cel mai recent² cu accent pe formarea inițială, a cărui legătură cu statul de drept a fost dezbătută la o conferință organizată în colaborare cu președinția franceză a Consiliului în primăvara anului 2022³. În ceea ce privește punerea în aplicare concretă, Rețeaua Europeană de Formare Judiciară (EJTN) promovează formarea și schimbul de cunoștințe pentru sistemul judiciar european, în timp ce Academia de Drept European (ERA) și Institutul European de Administrație Publică (EIPA-Luxemburg) contribuie în mod special la consolidarea cunoștințelor privind dreptul UE, inclusiv în sistemul judiciar. Strategia europeană în materie de formare judiciară promovează formarea pentru toate profesiile implicate în administrarea justiției, care, împreună cu sistemul judiciar, contribuie la construirea culturii statului de drept în sistemele de justiție și asigură accesul efectiv la justiție. Strategia solicită implicarea activă a părților interesate, cum ar fi Consiliul Barourilor Europene (CCBE), Fundația Europeană a Avocaților, Consiliul Notarilor din UE (CNUE) și Uniunea Europeană a Executorilor Judiciari (UEHJ). În cele din urmă, Comisia monitorizează participarea practicienilor din domeniul dreptului la formarea privind dreptul UE prin intermediul unor rapoarte anuale⁴.

² Actualmente, „Asigurarea justiției în UE - o strategie europeană în materie de formare judiciară pentru perioada 2021-2024, (13704/20).

³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/conference_report_initial_training_of_justice_professionals_serving_the_rule_of_law-en.pdf

⁴ Rapoarte anuale privind formarea judiciară europeană, Direcția Generală Justiție și Consumatori, Comisia Europeană, <https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/european-judicial-training-2021-2nd-edition.pdf>

De mai mulți ani, tabloul de bord privind justiția în UE prezintă indicatori referitori la anumite aspecte ale formării judiciare⁵. În rapoartele sale anuale privind statul de drept, Comisia analizează și evoluțiile relevante din domeniul formării judiciare din statele membre, care se reflectă în capitolele consacrate fiecărei țări⁶. În plus, prin programul „Justiție” s-au alocat 17,7 milioane EUR pentru a sprijini formarea profesioniștilor din domeniul justiției în ceea ce privește dreptul civil, penal și cel referitor la drepturile fundamentale din UE, sistemele juridice ale statelor membre și statul de drept⁷. În unele state membre s-au alocat și resurse suplimentare destinate îmbunătățirii formării judiciare în planurile lor naționale de redresare și reziliență.

Miniștrii justiției au confirmat în repetate rânduri că formarea judiciară inițială și formarea judiciară continuă contribuie la eficiența, la calitatea și la independența sistemelor judiciare respective. De asemenea, ei au fost de acord, cel mai recent în Concluziile Consiliului din 2021 privind consolidarea formării profesioniștilor din domeniul justiției⁸, că formarea judiciară întărește încrederea reciprocă, care este indispensabilă pentru cooperarea judiciară în materie civilă și penală.

Având în vedere că toate aceste elemente constituie o parte indispensabilă a culturii europene a statului de drept, ținând seama de dialogul anual al Consiliului privind statul de drept și în urma discuției orizontale din cadrul Consiliului Afaceri Generale din 20 septembrie, miniștrii sunt încurajați să dezbată următoarele chestiuni:

⁵ Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană pentru anul 2022 (9304/22 + ADD 1).

⁶ [Raportul din 2022 privind statul de drept - Comunicare și capitole pe țări, Comisia Europeană \(europa.eu\)](#) (a se vedea 11408/22 + ADD 1-28).

⁷ Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană pentru anul 2022 (9304/22 + ADD 1).

⁸ 6926/21 + COR 1.

- 1. În contextul obiectivelor ambițioase stabilite în Strategia europeană în materie de formare judiciară pentru perioada 2021-2024, cum asigură statele membre un nivel ridicat de participare a judecătorilor la formarea continuă? Există măsuri la nivel național pentru a monitoriza participarea la formarea judiciară și pentru a evalua impactul și eficacitatea acesteia?*
 - 2. În ce mod este legată formarea judiciară continuă, fie ea voluntară sau obligatorie, de evoluția carierei judecătorilor, în general sau în ceea ce privește accesul la funcții de conducere a instanțelor judecătorești? Percepeți unele tensiuni între obligația de a participa la formare și independența judecătorilor?*
-